

LAURITZ ANDERSEN

af Carl Larsen

(skrevet i 1988)

- eller som han altid præsenterede sig: L. T. Andersen. Han var søn af hotelejer T. M. F. Andersen, der byggede Allingåbro Hotel i 1875. Faderens fulde navn var: Torior Mathias Friis Andersen. Navnet Torior fik Lauritz også i dåben. T. M. F. Andersen var søn af lærer Andersen, Vassingerød skole. Det udprægede sjællandske mål bevarede han, til han døde mere end 80 år gammel.

Lauritz Andersen havde 3 brødre: Vikmann, der havde et mekanisk værksted i Randers. Søren, der i mange år arbejdede som smed, først hos Anton Nielsen og sidst hos sønnen P. Bay Niesen. Endelig var der Mathias, der havde haft en gård ved Lystrup. Den måtte han opgave i 30`erne, men han var uhyre flittig og arbejdede i mange år i en planteskole i Virring. Sørensen enke, Ester Andersen, lever stadig 104 år gammel på Allingåbro Plejehjem Lauritz Andersen var en stor begavelse, der kunne mange færdigheder. Det mest besynderlige var faktisk, at han var ganske ferm til at kniple. Han spillede også gerne violin. Desuden havde han en ret kostbar frimærkesamling. Ligeledes var han en fremragende skakspiller, der i mange år spillede i mesterklassen.

Engang oplevede jeg, at han spillede simultanskak mod 12 spillere i Nørre Onsild Skakklub. Han vandt over 11 og spillede remis mod 1, alt imedens han fik tiden til at gå med at læse Randers Dagblad. Han dyrkede også korrespondanceskak. På den måde kom han i forbindelse med en russer, der hed Nimchowitz. Denne russer kom engang og besøgte Lauritz, medens han ejede Vidtskue. Her spillede de skak i en hel uge. Desuden var han en fremragende kortspiller. Selv har jeg fået mange timers lærdom, når jeg spillede l`hombre med ham i mit hjem, hvor han var en velset gæst, da han var min faders barn- og ungdomsven.

Da Lauritz Andersens far solgte hotellet, købte han gården Vidtskue ved Lystrup. Den overtog Lauritz ved generationsskifte med faderen, men i begyndelsen af 20`erne opgav han. Han var da kørt økonomisk fast, hvilket ikke var så underligt, da han af natur var umådelig doven, hvilket han i øvrigt koketterede med. Medens han havde gården, lå han ofte i sengen til op på formiddagen og lod karlene passe sig selv, hvilket naturligvis gav bagslag.

Da han forlod Vidtskue i 1927, var han på det nærmeste ruineret, men han var enestående mod sin gamle moder, fru Birgitte. Hun blev aldrig klar over, hvor dårligt det stod til med deres økonomi. Han boede hos hende i deres hus i Allingåbro, hvor der nu er sagførerkontor, men da det var den mindste og en yderst beskedent lejlighed, fandt hans moder på, at de hellere måtte bygge et ordentligt hus på deres grund på Plantagevej, hvor skolen nu ligger. Der var absolut ikke midler hertil, men god som han var, begyndte Lauritz at grave en brønd på grunden. Med hans tempo tog det naturligvis en drøj tid, og imedens var fru Birgitte blevet så senil, at hun næppe fattede noget.

I de første mange år, medens han boede i Allingåbro, kørte han rundt med et stort transportabelt tærskværk og tærskede mange steder i både Rougsø og Sønderhald herreder. Som trækraft havde han et mægtigt monstrum af en traktor, vistnok bygget i Amerika i begyndelsen af århundredet. Den var udstyret med store jernhjul, og motoren lå på tværs. Farten var yderst moderat, ca. 2 - 3 km i timen, men det passede netop til Lauritz tempo. I flere år havde han en god kunde i proprietær Jessen-Fris, Julianeholm. Da

Jessen-Fris stod over for at anskaffe et nyt tærskværk, modtog han i stedet fra Lauritz et tilbud, som var til begge tilfredshed.

Lauritz Andersen var ringforlovet i 25 år. Hvorfor det gik forbi, ved jeg ikke, men det gled stille ud. Ægteskabelig lykke fandt han på sine ældre dage, da han flyttede sammen med enkefru Alma Rasmussen, der passede ham omsorgsfuldt til hans død i 1949, 79 år gammel.

Jeg holdt meget af at føre samtaler med Lauritz. Som ung mand kom jeg - kun 20 år gammel - hjem i min fars forretning. Det var i 1935. Efter de svære kriseår i 30'erne var forretningen kørt meget langt ud, så der var absolut ikke midler til større udvidelser. I 1940, da krigen rasede, og vi fik statslager for korn, var vi plagede af pladsmangel. Derfor gik jeg med planer om at bygge en kornsilo, der kunne rumme 1500 tdr. korn. Da et sådant byggeri ville løbe op i 5.000 kr., turde jeg ikke gå i gang med opgaven.

Da jeg en dag rådspurgte Lauritz, sagde han uden betænkning, at jeg straks måtte gå i gang, for som han sagde: Din far er oppe i årene, og mister du ham, er det for sent, for i dag er det ham, der har et godt navn og en rimelig kredit. Det gode råd glemmer jeg ham aldrig for. Jeg fulgte rådet og byggede.

Lauritz havde faktisk kun venner. Blandt dem var direktør Weiss-Hansen og frue, idet han ofte deltog i kortspil med dem i mit barndomshjem. Han havde en egen måde at sige komplimenter på. Engang mødtes han med hr. og fru Weiss-Hansen hos mine forældre. Denne gang havde fru Weiss-Hansen sin moder med. Da Lauritz blev præsenteret for fru Weissborg, sagde han, henvendt til fru Weiss-Hansen: >>En kraftig dame<<! Da sagde fru Weiss-Hansen, at hun faktisk var glad for sin moders svigtende høreelse.

Da Lauritz var den yngste af børneflokkene, blev hans moder til sin død ved med at kalde ham lille Lauritz, til trods for at han efterhånden vejede ca. 100 kg og havde et flot cykelstyrskæg. Ligeftrem nuttet var en grov beskyldning.

Han havde en enkelt last: Han var storryger. Han røg altid grovskåren Melange Nicot af en halvlang pibe med træhoved. Populært kaldet >>Sprede møgpibe<<. Denne last havde skaffet ham en kronisk halskatar. Hans moder bad ham så mindeligt om at konsultere dr. Høeg, men han snakkede udenom i lang tid. Så en dag sagde hun, at hvis han var ked af at gå alene, ville hun da gerne følge ham til læge. Skikkelig som han var, føjede han hende til sidst. Da de sad i dr. Høegs venteværelse, åbnede denne døren fra konsultationen og bad den næste komme ind. Da Lauritz sad bag døren, så dr. Høeg kun fru Andersen. Han spurgte venligt, hvad han kunne hjælpe hende med. Hertil svarede fru Andersen, hvad sandt var, at hun skam intet fejlede, men >>jeg kommer med min dreng!<<

Da kneb det for dr. Høeg at bevare masken, da han fik øje på Lauritz, alt imedens denne var ved at blive kvalt i et af sine hyppige hosteanfald.

